NORAKSTS
Lieta Nr. A420811210
Nr. A01092-12/23

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 10.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *S.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „Baltkorts" pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu.

Aprakstošā daļa

[1] Izskatot SIA „Baltkorts" (turpmāk arī – pieteicēja) 2010.gada 14.jūlijā iesniegto pieprasījumu par pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID vai atbildētājs) Rīgas nodokļu administrācijas direktora vietnieks ar 2010.gada 12.augusta lēmumu Nr.7.1.5/15708 nolēma nepārcelt PVN pārmaksu Ls 94 875,42 apmērā, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktu, ka nodokļu maksātājam ir tiesības pieprasīt pārmaksātās nodokļu summas atmaksāšanu triju gadu laikā pēc konkrētā nodokļa likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, ar VID ģenerāldirektores 2010.gada 18.oktobra lēmumu Nr.22.4.7/53983 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VID Rīgas nodokļu administrācijas direktora vietnieka 2010.gada 12.augusta lēmums Nr.7.1.5/15708.

[2] 2010.gada 22.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Baltkorts" pieteikums par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par PVN pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu.

[2.1] Pieteicēja norāda, ka atbilstoši vispārējam likumam „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktam nodokļu maksātājiem ir tiesības pieprasīt pārmaksātās nodokļu summas atmaksāšanu vai novirzīšanu kārtējo nodokļu maksājumu segšanai triju gadu laikā pēc konkrētā nodokļa likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

SIA „Baltkorts" savā iesniegumā lūdza pārmaksātā PVN pārnešanu uz valsts budžetā maksājamo PVN summu segšanai nākamajos taksācijas periodos, nevis atmaksāšanai. Tādejādi jāsecina, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punkts nav piemērojams.

[2.2] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" (speciālais likums) pārejas noteikumu 63.punktā ir noteikts, ka pārmaksāto nodokļa summu, kas izveidojusies par taksācijas

periodiem līdz 2010.gada 30.jūnijam, atmaksā apliekamās personas norādītajā bankas kontā 30 dienu laikā pēc pamatota pieprasījuma saņemšanas un nodokļu administrēšanas pasākumu veikšanas, tādejādi ir secināms, ka speciālais likums nekādu trīs gadu ierobežojošu termiņu nenosaka.

Minētā norma ir stājusies spēkā 2010.gada 1.janvārī, tādejādi šis normatīvais akts ir vērtējams ne tikai kā speciālais likums, bet arī tas ir jaunāks normatīvais akts.

[2.3] Eiropas Kopienas Padomes 1977.gada 17.maija Sestās direktīvas 77/388/EEK, par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, 18.panta 4.punkts noteic, ja attiecīgajam taksācijas periodam atļautā atskaitījuma summa pārsniedz maksājamo nodokli, dalībvalsts var vai nu veikt atmaksāšanu, vai saskaņā ar noteikumiem, kurus tās pieņem, pārnest pārpalikumu uz nākamo periodu.

Tādejādi ir jāsecina, ka direktīvā iekļautie noteikumi neparedz trīs gadu noilguma termiņu, lai iesniegtu prasību atmaksāt pārmaksāto PVN.

[2.4] VID Lēmuma 3.lappaspuses trešajā rindkopā faktiski ir konstatējis, ka ir notikusi PVN pārmaksa un minētā summa ir novirzāma nākošajiem taksācijas periodiem.

Lēmuma 4.lapaspuses otrajā rindkopā VID ģenerāldirektors konstatē:

„Ņemot vērā, ka likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" pārejas noteikumu 63.punktu, 12.panta divpadsmit četri prim daļā noteikta pārmaksātā nodokļa novirzīšanas kārtība, tad uzskatu, ka konkrētajā gadījumā PVN pārmaksa ir pārceļama uz nākamo taksācijas periodu saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" nosacījumiem.."

Ņemot to vērā, var secināt, ka VID ģenerāldirektors faktiski ir piekritis pieteicējas minētajiem argumentiem, līdz ar to Lēmums pēc savas būtības ir kļūdains.

[3] VID tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

Papildus norāda, ka Eiropas Kopienu Tiesa 2010.gada 21.javāra spriedumā lietā Nr.C-472/08 ir konstatējusi, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktā ietvertais trīs gadu noilguma termiņš nav pretrunā ar Eiropas Kopienas Padomes 1977.gada 17.maija Sestās direktīvas 77/388/EEK 18.panta ceturtajā daļā noteikto. Tāpat konstatēts, ka iespēja pieprasīt pārmaksātā PVN atmaksāšanu bez ierobežojuma laikā būtu pretēja tiesiskās drošības principam, kas prasa, lai nodokļu maksātāja nodokļu stāvoklis attiecībā uz tā tiesībām un pienākumiem pret nodokļu administrāciju nevarētu tikt bezgalīgi apšaubīts.

[4] Pieteicēja uz tiesas sēdi nav ieradusies. Tiesa konstatē, ka par tiesas sēdes vietu un laiku administratīvā procesa dalībniekam paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pārbaudot lietas materiālus un noklausoties atbildētāja pārstāves viedokli, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 214.panta pirmo daļu, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez pieteicējas klātbūtnes.

[5] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieka paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] SIA „Baltkorts" lūdz tiesu uzlikts par pienākumu VID izdot labvēlīgu administratīvo aktu par PVN pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu, jo VID minēto lūgumu ir noraidījis, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktu, ka nodokļu maksātājam ir tiesības pieprasīt pārmaksātās nodokļu summas atmaksāšanu triju gadu laikā pēc konkrētā nodokļa likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Savukārt pieteicēja uzskata, ka no tiesību normām nekāds trīs gadu ierobežojošs termiņš neizriet.

Līdz ar to tiesai jāizšķir jautājums, vai pieteicēja var pretendēt uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu par PVN pārmaksas pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu, ja pieprasītā pārmaksa izveidojusies līdz 2007.gada 15.jūnijam, bet SIA „Baltkorts" pieprasījums VID saņemts 2010.gada 14.jūlijā.

[8] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punkts paredz nodokļu maksātāja tiesības pieprasīt pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanu triju gadu laikā pēc konkrētā nodokļa likumā noteiktā maksāšanas termiņa. Minētā tiesību norma stājās spēkā 2003.gada 1.jūlijā un līdz tam nodokļu maksātājam bija iespēja pieprasīt nodokļa pārmaksas atmaksu par neierobežotu laika posmu. 2006.gada 26.oktobrī minētā tiesību norma papildināta ar vārdiem – vai novirzīšanu kārtējo nodokļu maksājumu segšanai, kas stājās spēkā 2007.gada 1.janvārī.

Kā atzīts Satversmes tiesas 2010.gada 19.jūnija spriedumā lietā 2010-02-01, minētā tiesību norma ir atbilstoša Latvijas Republikas Satversmei, ciktāl tas attiecas uz nodokļu pārmaksām, kas veidojās pēc šīs normas spēkā stāšanās dienas – 2003. gada 1. jūlija. Minētā sprieduma 9.punktā Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz nodokļu pārmaksām pirms 2003.gada 1.jūlija, neatbilst tiesiskās paļāvības principam un samērīguma principam. Tomēr, šā sprieduma 10.punktā Satversmes tiesa secināja, ka kopš apstrīdētās normas spēkā stāšanās ir pagājis laiks, kas pārsniedz paredzēto pārejas periodu, un vairs nav iespējams atjaunot iespēju iesniegt pieteikumu par nodokļu pārmaksas atmaksu atmaksāšanu ikvienai personai.

No minētā tiesa secina, ka, neatkarīgi no tā, vai PVN pārmaksa veidojusies pirms vai pēc 2003.gada 1.jūlija, pārejas periods uz šo brīdi atzīts par samērīgu un, kā uz nodokļu pārmaksas atmaksu, tā uz pārmaksas pārcelšanu uz nākošo taksācijas periodu, attiecināms trīs gadu noilguma termiņš.

Tā kā pieteicējas PVN pārmaksa izveidojusies līdz 2007.gada 15.jūnijam, bet SIA „Baltkorts" pieprasījums VID saņemts 2010.gada 14.jūlijā *(lietas 11.lapa)*, tiesa atzīst, ka VID pamatoti konstatēja, ka pieprasītajai PVN pārmaksai ir iestājies trīs gadu noilgums.

Līdz ar to pieteicēja ir nokavējusi PVN pārmaksas atmaksas trīs gadu termiņu un ir iestājies noilgums kā nodokļa pārmaksas atmaksai, tā arī tās pārcelšanai uz nākošo taksācijas periodu.

[9] Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 12.panta desmitā daļa (tiesību norma bija spēkā līdz 2010.gada 1.janvārim) noteica, ka VID pārmaksāto nodokļa summu apliekamai

personai atmaksā 30 dienu laikā pēc pamatota pieprasījuma un darījumus apliecinošu dokumentu saņemšanas. 2010.gada 1.janvārī stājās spēkā jauns tiesiskais regulējums, kas noteica, ka VID, veicot nodokļu administrēšanas pasākumus, 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemta nodokļa deklarācija par taksācijas periodu, pārceļ pārmaksāto nodokļa summu uz nākamo taksācijas periodu vai atmaksā. Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" pārejas noteikumu 63.punktu pārmaksāto nodokļa summu, kas izveidojusies par taksācijas periodiem līdz 2010.gada 30.jūnijam, atmaksā apliekamās personas norādītajā bankas kontā 30 dienu laikā pēc pamatota pieprasījuma saņemšanas un nodokļu administrēšanas pasākumu veikšanas.

No minētā izriet, ka ar 2010.gada 1.jūliju ieviesta jauna PVN atmaksas sistēma. Jaunā sistēma paredz obligātu VID pienākumu veikt audita pasākumus, kā arī nodokļu pārmaksas novirzīšana nākamajiem taksācijas periodiem atkarīga vienīgi no nodokļu maksātāja iniciatīvas. Tādējādi, grozījumi, kas stājās spēkā 2010.gada 1.janvarī likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 12.pantā, noteica jaunu procesuālo kārtību, kādā nodokļu maksātājs pieprasa PVN pārmaksas atmaksu vai pārcelšanu uz nākošo taksācijas periodu. Tomēr, jaunā procesuālā kārtība neietekmē vispārēju pārmaksāto nodokļu atmaksas principu – nav tiesību atgūt nodokļa pārmaksu, kas vecāka par trim gadiem saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktu. Proti, konkrētajā lietā VID nevērtēja pieteicējas PVN pārmaksas atmaksas pieteikumus pēc būtības saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 12.pantu, bet atteica skatīt, jo iestājies trīs gadu nodokļu pārmaksas noilgums. Kā atzīts iepriekš [7], noilgums iestājies pamatoti.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka konkrētajā lietā nav piemērojams likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" pārejas noteikumu 63.punkts un pieteicējas apsvērumi šajā jautājumā nav pamatoti.

[10] Līdz ar to tiesa atzīst, ka pieteicēja nevar pretendēt uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt „SIA „Baltkorts" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izdot labvēlīgu administratīvo aktu par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas Ls 94 875,42 apmērā pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laika no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* R.Migla

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____R.Migla

Rīgā, 2012.gada 10.maijā